

מסורת הש"ס

כסוי הדם פרק ששי חולין

פה.

עין משפט  
נר מצוה

6) חגיגה טו: עינין  
 7) ר"ח לג (קדושין ל).  
 8) לעיל ח' טז: (א) ולקמן  
 9) (ד) (ביק ק"ו).  
 10) כסויה לג. עינין  
 11) מות י"ב ימות ח':  
 12) יומא ב: ע"ז  
 13) הוריות ז' תמ"ח ד.  
 14) (ט) (מ"ט פ"ט א).  
 15) (ג"ל נמי שהולאסו).  
 16) (ח) (י"ג ע"ב מ"ב נ"ה).  
 17) ד"ה ר"ש תוס' ב"ק ט"ז.  
 18) ד"ה (א"ש"ר). (ט) (ש"ן  
 19) מ"ס לעיל פ: ד"ה קדשים.

תורה אור הש"ס

1. וירא יוסף אתם על  
 בנימן ואמר לאשר על  
 כוהן הבא את האשמים  
 היתיר וטבח טבח וכן  
 כי אית יאכלו האשמים  
 ב'קדשים.  
 בראשית מג טו  
 2. ושב הבחן ביום  
 השביעי וראה וראה  
 פשה הנגע בקרחת  
 היתיר: ויקרא י' לט  
 וכן הבחן וכן ראה וראה  
 פשה הנגע בבית ירעה  
 ממארת הוא בבית קמא  
 הוא: ויקרא י' סד  
 3. ואיש איש טבית  
 וירא י' טו  
 4. וישאלו וכן הנה  
 הובקע וישאל כל  
 דם ונתתי פני בנפש  
 האבלת את הדם  
 והבחינו אתה מקרב  
 עמך: ויקרא י' י

מובך רש"י

ותנבלה בידו. של  
 מעת נעליל כו': כן  
 על ידי פנינת סכין או  
 שיהיה לו דבר. יע"ז  
 11. והנה, מעת יאשן  
 נחיה שקדשה לאכילה  
 ממנו יעד החם שם.  
 ומעיהו יעד החם, והיה  
 קלי לעשות כפי כוון  
 ל' ואל: שם. טעור  
 מלכות. דכתיב אשר  
 יאלץ ויפקר ויכסה, כדאי  
 לאכילה המנוח מנהג,  
 ואפילו מלאן ממנו כפי  
 צרכו. ומה שכתב שם,  
 הנה דמה דשמיטה מיהא  
 נענין, דגמר שמיטה  
 שמיטה משחתי חון  
 והנה שמיטה כתיב שם.  
 שחיתת שאינה ראוייה.  
 לאכלה הואיל ושמיטה  
 כוללת שמה שמיטה י"ב  
 ק"א. זו היא שביבה זו  
 היא ביאה. לכן נחיה  
 שיהיה זה מזה י"ח ב'  
 מכות י"ג. כלומר ילפין  
 נחיה שמה שמיטה לאכלה  
 כמו דהו מתייבש שיהיה  
 או מתייבש כלה. וזהו  
 כ"ב. ולפיכך דלא נמי  
 קדיל להדי, כיון דמתייבש  
 ככלת כן משמע דיענין  
 כפי נחיה שמה שמיטה י"ב  
 וכו' ומה שכתב ר"ש  
 12. וכו' ומה שכתב ר"ש  
 עינין וכו' בארובה.

אלא ספק איש. ודוחה יוס טוב גמור: ור' יוסי. דלא משיבא ליה  
 הא פירכא משום דלזיל לטעמיה דלמיר אפילו אשה ודאית תקעה  
 ואע"ג דלא מתייבש אבל בכסוי דלזיל ידעין דכהמה היא צי"ט  
 אסור לככות כיו מספק לא מחללין  
 ואע"ג דלא מתייבש ולא אמרינן  
 עבודה עובדת בקדשים. והכא נמי לא  
 אמרינן מחללה יוס טוב היא: ולמאי  
 דקאמרי רבנן נמי. דאשה אסורה  
 לתקוע ועומטוס דספק הוא דוחה  
 אית ליה פירכא לתשובה שלה: מה  
 נפקיעת שופר שכן ודאה דוחה שם  
 כמקדש. לפיכך ספיקה דוחה יוס  
 טוב נגזבולין: תאמר בכסוי. שאין  
 ודלו דוחה שבת כלל: הא כשאר לילי  
 סהא. נתמיה: מתני' חיה  
 ונוף הנסקלן. כגון שגרדעו ונגמר  
 דינ ושחטן: ותכמים פוערין. דשמיטה  
 שאינה ראויה לא שמה שמיטה ואע"ג  
 דכסוי שפיכה כתיבא אפילו הכי  
 אשר יאכל כתיב. וטעמיה דרבי מאיר  
 מפרש כגמול: גמ' ראש רבי  
 דכרוי של רבי מאיר כדאוס ואם בנו.  
 דשמיטה שאינה ראויה שמה שמיטה  
 לאינין: ושנה כלשון חכמים. כדמנן  
 בה (לעיל דף ס"א): רבי שמעון פוער  
 ותכמים מתייבין ובכסוי מנן ר' מאיר  
 מתייבין ותכמים פוערין. ולקמיה מפרש  
 ואזיל מאי שנה דלאה אלו כאלו ואלו  
 כאלו: מה להלן שמיטה ראויה. כדמתיב  
 (בראשית מג) כי אמי יאכלו: ועב הכסן  
 וכל הכסן. כנגעי כמים כמיב וילפין  
 מינה גזירה שיה כמורת כהניס' נאמר  
 ועב הכסן ונאמר וכל הכסן מה  
 שיבה חולץ וקולה וטע וטען לו שבע  
 אף בואה כו' וכבר פירשתי יפה  
 בעינין (בבבא מעבדן) (דף ט"ז):  
 כשחטי חון כתיב (ויקרא ח') דם שפך:  
 לא

אלא ספק איש ספק אשה ורבי יוסי לא טעמיה  
 דאמר אשה ודאית נמי תקעה: דריתניא  
 "בני ישראל סומכין ולא בנות ישראל  
 סומכות רבי יוסי ורבי שמעון אומרים  
 נשים סומכות רשות אמר רבינא ולמאי  
 דקאמרי רבנן נמי אית ליה פירכא מה  
 לתקיעת שופר שכן ודאה דוחה שבת  
 במקדש תאמר בכסוי דליתיה כלל השיב  
 ר"א הקפר בריבי מה למילה שכן אינה  
 נוהגת בלילי ימים טובים בלילי ימים טובים  
 הוא דלא נהגא בשאר לילי נהגא אלא מה  
 למילה שכן אינה נוהגת בלילות ככמים  
 תאמר בכסוי שנוהג בלילות ככמים א"ר  
 אבא זה אחד מן הדברים שאמר רבי חייה  
 אין [לי] עליהן תשובה והשיב רבי אלעזר  
 [הקפר] ברכי תשובה: מתני' - השוחט  
 ונמצאת טריפה והשוחט לעבודת כוכבים  
 והשוחט חולין בפנים וקדשים בחוץ חיה  
 ועוף הנסקלים רבי מאיר מוחיב וחכמים  
 יפוטרים י"ה השוחט ונתנבלה בידו הנוחר  
 והמעקר פטור מלכשות: גמ' אמר רבי  
 חייה באר א"ר א"ר יוחנן ראה רבי דברוי של  
 ר"מ ברות ואת בנו ושנאו בלשון חכמים  
 ודרבי שמעון בכסוי הדם ושנאו בלשון  
 חכמים מאי טעמא דרבי מאיר באותו ואת  
 בנו אמר ר' יהושע בן לוי גמר שחיטה שחיטה  
 משחוטין חוץ מה החם שחיטה שאינה ראויה  
 שמה שחיטה האף הכא נמי שחיטה שאינה  
 ראויה שמה שחיטה ורבי שמעון מאי טעמא  
 א"ר מני בר פטיש גמור ימוטבוח טבח והכן מה להלן שחיטה ראויה אף כאן  
 שחיטה ראויה ור"מ נמי ליגמור מטבח דנין שחיטה משחיטה ואין דנין שחיטה  
 מטבוחיה: ומה נפקא מינה הא תנא דרבי רבי ישמעאל יושב הכהן וכן הבדן זו  
 היא שיבה זו היא ביאה הני מילי הובא דליבא דרמי ליה 16 אבל איבא דרמי  
 ליה מדדמי ליה ילפינן ורבי שמעון נמי ליגמור משחוטין חוץ דנין חולין מחולין זו  
 ואין דנין חולין מקדשים ור' מאיר אטו אותו ואת בנו בקדשים מי לא נהיג היינו  
 דקאמר רבי חייה ראה רבי דברוי של רבי מאיר באותו ואת בנו ושנאו בלשון  
 חכמים מאי טעמא דר' מאיר בכסוי הדם אמר ר' שמעון בן לקיש גמר שפיכה  
 שפיכה משחוטין חוץ מה להלן שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה אף כאן  
 שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה ורבי שמעון י"ה אשר יאכל כתיב ורבי  
 מאיר הוא 16 למעוטי עוף טמא הוא דאתא ורבי שמעון עוף טמא מאי טעמא  
 דלאו בר אכילה הוא טרפה נמי לאו בר אכילה הוא והיינו דאמר רבי חייה  
 ראה רבי דברוי של רבי שמעון בכסוי הדם ושנאו בלשון חכמים אמר רבי אבא  
 לא

מה דמיא שכן אינה נוהגת בלילות בכמים. ולא תאמר כיון  
 שאין הפירכה מעין ק"ו שמלי דכתיבה נשים הפירכה כמון  
 הק"ו כמו כפידה הרגל (ב"ק דף ט"ז): דעני למילף שיהא קרן כרשות  
 הניקח משלם נוק שלם משן ורגל ולא פריקין מה לן ורגל שכן היקור  
 מלוי משום שאין הפירכה מעין ק"ו  
 דהוי ממעלומין וי"ל דהתם סברא  
 בעלמא היא אבל חומרא וקולא  
 דכתיבא כמו שאינה נוהגת בלילות  
 ככמים דהכא פריקין אע"ג דלא הוי  
 מעין ק"ו וכן כפרק קמא דזבחים  
 (דף י' ד) דליף שחט ע"מ לזרוק שלא  
 לשמו פסול מק"ו דשחט על מנת  
 לזרוק חון לזמו ופריך מה לתון  
 לזמו שכן ככתב:

נשים סומכות רשות. היינו  
כאקפוי ידל כדלמיר חלון

דורשין (חגיגה דף ט"ז): אבל ככל כחה  
 מודה רבי יוסי דלסור ומימי הכא כי  
 היכי דשרי רבי יוסי לסמוך לנשים  
 באקפוי ידל אע"ג דנראה כעבודה  
 בקדשים ה"ג תקיעה דליכא אלא  
 אסורה דרזנן שרי רבי יוסי כגשים:  
 דנין שחיטה משחיטה ואין דנין  
 שחיטה מטבוחיה. וכן הקשה

רבינו גרשום

ור' יוסי לטעמיה דאמר  
 ודא אשה נמי תקעה בו.  
 כלומר ר' יוסי דמיתו  
 מקיז מילה שאין מסכין  
 דם כי בירוס הוא אכיל  
 לטעמיה דלא מצי ליתוס  
 תקיעת שופר כבבולין  
 יובת שאין ודאה דוחה  
 שבת וספיקא דוחה י"ט  
 ה"ג נימא לענין מי שיאה  
 ספיקא דוחה י"ט. דהכא  
 לענין ספק איש ספק אשה  
 דין הוא שיהא ספק דוחה  
 י"ט ודא אשה נמי  
 תקעה: שכן דוחה שבת  
 כקדשים. נ"ט: ראה רבי  
 דברוי של ר"מ באותו  
 ואת בנו ושנאו בלשון  
 חכמים. כלומר השוחט  
 ונמצאת טרפה השוחט  
 פטר חסאת כו'. ריש  
 פטרי והכמים מתייבין  
 או דהו ר"מ דהו ר"מ  
 ר"ש ככסוי הדם ר"מ  
 מתייבין ותכמים פוערין:  
 מה התם שחיטה שאינה  
 ראויה שמה שחיטה.  
 כלומר שחוטין חוץ שחיטה  
 שאינה ראויה היא וקרי  
 ליה שחיטה: גמר מטבוח  
 טבח והכן מה להלן  
 שחיטה ראויה דאמרין  
 בחולין צ"א מאי טבח  
 פטר לחן בית השחיטה:  
 וריש אשר יאכל כתיב.  
 כלומר הובא מתייבין בכסוי  
 בשחיטה שראויה לאכילה  
 דכתיב אשר יאכל:

לאו דילפינן הכא שמיטה משחיטה הוה ילפינן פירכא דלוחה ואת בנו נוהג בקדשים אע"ג דלאו שמיטה ראויה היא דהא הוי מחוסר זמן  
 וא"ת ור"מ למה ליה למילף משחוטין חון ילף מגופיה דלוחה ואת בנו נוהג בקדשים אע"ג דלאו שמיטה ראויה היא דהא הוי מחוסר זמן  
 וי"ל דניחא ליה למילף משחוטין חון משום דמגופיה איכא למידמי דלא אסר רחמנא אותו ואת בנו בקדשים אלא כשראשון קדשים ושני  
 חולין דשחיטה ראויה היא: ואין דנין חולין מקדשים. ומ"מ פירכא דלוחה ואת בנו כשחיטה שאינה ראויה (י) משום דעיקר קרא דלוחה ואת  
 בנו בחולין כתיב ותימה דכפרק תמיד נשחט (פסחים דף ס"ג). תן רבי שמעון אומר שחיטה פסח צי"ד על החמץ לשמו חייב שלא לשמו  
 פטור ומפרש כדקאמר דהוי פסול ור"ש לטעמיה דלמיר שמיטה שאינה ראויה לא שמה שמיטה והשתא התם הוה ליה למילף  
 משחוטין חון דשמה שמיטה דהויא קדשים מקדשים: ור"ש שמעון אשר יאכל כתיב. אבל אם לא אשר יאכל מטבוחיה לא גמר משום  
 דלא דמי שפיכה לטבוחיה כמו שמיטה לטבוחיה 15 הקשה הר"ר אליעזר ממי"ן אימא דהאי אשר יאכל אחא למעוטי אוכל שאין אחא  
 יכול להאכילו לפירכה כדדריש רבי שמעון מכל האוכל אשר יאכל כפרק המנחות והנכסים (מנחות דף ק"א): וכפרק העור והדורבן  
 (לקמן דף ק"ט). ומדכתיב אפילו עוף טמא כיון דמומר כהנהא וי"ל דהתם כתיב מכל האוכל דמדרבה כל אוכל אפילו אסור כהנהא ואתא  
 אשר יאכל למימר שיהא מומר כהנהא אבל הכא לא כתיב כל אשר יאכל משמע המותר לשראל לאכול:

יד א מ"י פ"ב מהלכות  
 תפעה קצננת הל' ח  
 ט"ב ע"ג פ"ב מהל'  
 שחטה הל' י' ס"ג  
 ע"ג פ"ב מהל' י"ד ס"ג  
 כ"ט ע"ג ח'  
 ט"ז ח' מ"י פ"ב מהל' ט"ז  
 י"ד ח' מ"י פ"ב מהל' י"ז

גילוי הש"ס

נ"ס נכר שפיכה שפיכה.  
 ע"ג לעיל דף ט' ע"ג  
 מ"ס ד"ה שפיכה:  
 שם לטעוטי ע"ג ס"א.  
 ע"י מ"ס ר"ד קדושין  
 דף ט' ע"ג ד"ה התקדש  
 בעלה:

שיטה מקובצת

16 אבל איבא דרמי ליה  
 דרמי ליה. נ"ב ע"ג  
 ח"ס מנחות דף ר' צ"א:  
 17 הקשה ה"ר אליעזר  
 מ"ק. נ"ב ע"ג ח"ס  
 כבורות דף ט' ע"ב:

שיטה מקובצת

16 אבל איבא דרמי ליה  
 דרמי ליה. נ"ב ע"ג  
 ח"ס מנחות דף ר' צ"א:  
 17 הקשה ה"ר אליעזר  
 מ"ק. נ"ב ע"ג ח"ס  
 כבורות דף ט' ע"ב:

שיטה מקובצת

16 אבל איבא דרמי ליה  
 דרמי ליה. נ"ב ע"ג  
 ח"ס מנחות דף ר' צ"א:  
 17 הקשה ה"ר אליעזר  
 מ"ק. נ"ב ע"ג ח"ס  
 כבורות דף ט' ע"ב:

שיטה מקובצת

16 אבל איבא דרמי ליה  
 דרמי ליה. נ"ב ע"ג  
 ח"ס מנחות דף ר' צ"א:  
 17 הקשה ה"ר אליעזר  
 מ"ק. נ"ב ע"ג ח"ס  
 כבורות דף ט' ע"ב:

שיטה מקובצת

16 אבל איבא דרמי ליה  
 דרמי ליה. נ"ב ע"ג  
 ח"ס מנחות דף ר' צ"א:  
 17 הקשה ה"ר אליעזר  
 מ"ק. נ"ב ע"ג ח"ס  
 כבורות דף ט' ע"ב:

שיטה מקובצת

16 אבל איבא דרמי ליה  
 דרמי ליה. נ"ב ע"ג  
 ח"ס מנחות דף ר' צ"א:  
 17 הקשה ה"ר אליעזר  
 מ"ק. נ"ב ע"ג ח"ס  
 כבורות דף ט' ע"ב:

שיטה מקובצת

16 אבל איבא דרמי ליה  
 דרמי ליה. נ"ב ע"ג  
 ח"ס מנחות דף ר' צ"א:  
 17 הקשה ה"ר אליעזר  
 מ"ק. נ"ב ע"ג ח"ס  
 כבורות דף ט' ע"ב: